

Vydává organizační štáb
61. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor:
Luděk Richter

Redaktoři:
Zora Vondráčková
Jiří Pokorný
Matěj Šefrna
Jaroslav Kodeš

Grafické zpracování:
Marek Zhibo
Tisk: HKS

Cena: 2 Kčs

Výběr inscenací pro oslavy 200. výročí narození otce české veselohry

V Chlumci nad Cidlinou se pro příští rok chystají oslavy 200. výročí narození Václava Klíckého. Připravuje se výstava, věnovaná životu a dílu tohoto významného chlumeckého rodáka, 45. ročník festivalu amatérského divadla Klíckův Chlumec, hold V. K. Klíckovi u jeho hrobu na Olšanských hřbitovech v Praze, hold u básnickova pomníku na chlumeckém náměstí, seminář o díle V. K. Klíckého a další akce.

Přehlídka Klíckův Chlumec bývá regionální záležitostí. V roce 1992 by však měla být přehlídkou výběrovou, na kterou se mohou přihlásit soubory z celých Čech, Moravy a Slezska. Pořadatelé chtějí její programovou skladbu vytvořit z inscenací her v komediálním žánru. Aniž by chtěli výběr rigorózně omezovat, přednost budou mít zdařilé inscenace her autorů, kteří stáli na odkazu V. K. Klíckého, jen výjimečně inscenace her autora samot-

ného. Na přehlídku bude vybráno 5 inscenací. Jejich představení se uskuteční ve dnech 15. 5., 29. 5., 19. 6., 2. 10. a 18. 10. 1992 v Chlumci nad Cidlinou. Uzávěrka přihlášek výběru pro květnové a červnové hrací dny bude 20. ledna 1992, pro říjnové hrací dny 25. 5. 1992. Výběr inscenací provede ARTAMA Praha ve spolupráci s Impulsem Hradec Králové. Návrhy k výběru inscenací do programu Klíckova Chlumce 1992 mohou uplatnit zájmové divadelní organizace a regionální střediska pro neprofesionální umění nadokreslného významu na adrese: IMPULS, do rukou M. Císařové, Okružní 1130, 500 03 Hradec Králové. Návrhy musí obsahovat základní informace o inscenaci (vě, hracího prostoru) a musí být doloženy odborným hodnocením inscenace s uvedením jmen těch, kteří inscenaci posoudili a doporučili.

Kromě účasti souborů s celovečerními

hrami na Klíckově Chlumci, uvítají organizátoři oslav i návrhy na krátké inscenace, nenáročné na hrací prostor, které by se mohly stát součástí připravené výstavy a přehlídky zámku Karlova Koruna, kde výstava bude instalována. Nabídněte! Blíží informace: ARTAMA - dr. Milán Strotzer.

Str.

ZPRAVODAJ

61. JIRÁSKOVA HRONOVA

5./1991

střípky

A erární baterky nebudou?

Chodím po Hronově, rozhlížím se co nového se od loňska změnilo, jaké nové služby v péči o své hosty i obyvatelé město nabízí. A mohu říci, že jsem většinou potěšen. Protože však nechodím po hronovských cestách jen za denního světla, občas musím jít i v noci a tehdy tápám. Ne, že bych měl zesláblý zrak, nebo město neznám, ale prostě a jasně nevidím na cestu, a tu objevuji různé nečekané překážky na silnici i chodníku, kudy šokbítám k domovu. Ne, křivdíl bych, náměstí je osvětlené. Postranní ulice už skoro ne. Víím, mnoho měst se snaží šetřit jak může, ale při hronovských slavnostech? A proto navrhuji řešení naznačené v titulku!

Kodeš

KLUB MLADÝCH DIVADELNÍKŮ

Zepál jsem se lektorů KMD na náplň jejich seminářů:

Václav Martinec:

O mně se říká, že dělám pohybovku, ale ve skutečnosti je to viděno z povrchu. Jde mi o příčinu pohybu. Divadlo by se mělo dělat způsobem, aby bylo vidět.

Pohybovka není gymnastika ani tančování. Mě jde o to najít vazbu mezi tím, co se děje navenek, tím vyřčeným a mezi tím, co se děje uvnitř a myslím si že je to nejvlastnější herecká technika. Jde o to přeložit své pocity a myšlenky do pohybu na jevišti. Domnívám se, že existuje řada cvičení, která když člověk zvládne, jsou obranou proti hysterii a křečím. Myslím si, že je to všeobecný problém divadla a jestli si toto seminaristé osvojí, bude to mít význam. Slovo "jestli" tam vkládám proto, že efektivnost cvičení, které nabízím, záleží na tom, jestli člověk chce.

Tomáš Žižka

"Nejprve je nutno poznat se navzájem. Dále prostor. Pro společnost, ke kterému svou práci směřuji je nezbytný společný zážitek - v našem případě HRA. Ze hry se vyčítá obsah toho, co v lidech je a teprve potom je možno začít pracovat na vytváření mikrosociet. Chci, aby seminaristé odcházeli z kurzu naplnění mou představou, o divadle.

V mikrosocietě vznikají dramatické situace, které je potřeba řešit. Aby byl toho schopen, musí poznat nejprve sebe. Až se tak stane, může nastat hra na něco. Jde mi o to, aby vznikla potřeba společnosti, ne divadla jednoho herce. Ve společnosti člověk nesmí být masou, ale nezastupitelnou individualitou, osobností."

Tomáš mi po celou dobu zděrazňoval, že v jeho povídání je nutné hledat mezi řádky, nikoliv v nich. Na závěr uštědřil přirovnání: Letí tři motýli a první spatří světlo. Letí blíž a druhý motýl rozpozná oheň. Když přiletí k ohni, třetí motýl do něj vletí a uhoří. Je pravdou, že třetí motýl získal největší zkušenost, ale nebyl již schopen ji komukoliv sdělit.

Matěj Šefrna

Někteří seminaristé o práci v některých seminářích KMD

- "Seminář je pro mne pokračováním práce z Prachatic. Čekala jsem to a potvrzuje se to. Jsem ráda!

- "Nacházím způsob dívání se na divadlo".

- "Chtěl bych být filmovým režisérem a hledám zde inspiraci. Zajímá mě konfrontace názorů mezi lektory." - "Jela jsem sem s tím, že uvidím práci všech lektorů. To se mi potvrdilo zčásti."

- "Pro příště by bylo dobré ujasnit pravidla hry. Jde o to vědět hned na začátku a jistě, k jakému lektorovi se dostaneme. Vyloučíme tím zbytečné napětí na obou stranách."

Seminaristům se nelíbí: Pokoje jsou přecpané, přitom v budově existují prázdné, zamčené třídy. Nesmí se hrát na přítomné píano. Sprcha se zamyká ve 22 hodin, takže po rozboru večerních představení se nelze osprchovat. A mají pravdu. Za vším hledejte školníka, se kterým nehne údajně nic. Možná ale, kdyby ředitel ředitelů přehlídky ztratil slovo...

Matěj Šefrna

POZOR, změny!

Z technických důvodů a pro menší zájem o vstupenky dochází v sobotu 10. srpna k následujícím přesunům v programu:

1. Soubor z Ořechova bude hrát pouze ve 20.00 hodin v JD. Představení od 15.00 ODPADÁ. Vstupenky na představení od 15.00 hodin je nutno vrátit do informačního střediska (obdržíte zpět peníze) a pokud

budete mít zájem zakoupíte si na večer nové.

2. Představení Francouzského souboru se přesouvá ze sokolovny do Jiráskova divadla a mění se i začátek. Začíná už od 15.00. Zakoupené vstupenky ze sokolovny zůstávají v platnosti i do JD. Díky větší kapacitě divadla jsou k dispozici ještě další vstupenky na toto původně vyprodané představení.

DNES středa 7. srpna

8.00 Klub režisérů ŠČDO
9.30 Veřejný diskusní klub
17.00 "Hvězdy na ranním nebi" OB Klapý
17.00 "Kdo nevidí tlusté ďably, jak si mastí ryšavé vlasy" kabaret Hr. Králové
18.00 Avantgardní divadlo PARD Pardubice
20.00 "Hvězdy na ranním nebi" OB Klapý
20.00 "Kdo nevidí tlusté ďably, jak si mastí ryšavé vlasy" kabaret Hr. Králové
21.15 Filmový večer - Hvězdné války

klubovna SOU internát
MS JD
JD

Sokolovna
sady AJ
JD
sady AJ
letní kino

ZÍTRA čtvrtek 8. srpna

8.00 Klub režisérů ŠČDO
8.30 Výlet Kruhu přátel JH na Turov
9.30 Veřejný diskusní klub
17.00 "Trošička" DS Volyně
17.00 "Truchlivá komedie aneb Erotická tragédie" D-klub Plzeň
18.00 Rockový koncert skupin MYSTERY, EL DORADO, NÁROD SOBĚ
20.00 "Trošička" DS Volyně
20.00 "Truchlivá komedie aneb Erotická tragédie" D-klub Plzeň
21.15 Filmový večer - Predátor

klubovna SOU internát
z náměstí
MS JD
JD
Sokolovna
sady AJ
JD
Sokolovna
letní kino

KB - Komerční banka
pobočka Náchod
VÁŠ
OBCHODNÍ PARTNER

DS Hudradlo ZUŠ Zlív - "Kirree"

Recenze představení

Kirree

Mírek Slavík a jeho Hudradlo je v kruzích dětského divadla a dětské dramatické tvorby pojmem. Podíváme-li se na šíři záběru (hledání) námětů a výpovědí v posledních devíti letech od samého zrodu souboru, zjistíme, že je neobyčejně široká. Od sci-fi, přes pověst, veršovanou pohádku, příběh ze současnosti až po úpravu klasické pohádky (omlouvám se, pokud jsem něco vynechal a zjednodušil). Před dvěma měsíci na přehlídce v Prachaticích jsem inscenaci viděl v holém kukátkovém prostoru. Dnešní představení (v 17 hodin), které je mimochodem výrazně odlišné od představení v Prachaticích (herecky i scénografií), svědčí o hledání inscenátorů a nespokojenosti s dosavadním tvarem inscenace, která se ve výsledku posunula směrem "k velkému" iluzivnímu divadlu. V tu chvíli nastal problém, který Mírek Slavík nevyřešil. Jeho připravené "děti", které kupodivu mají i dostatečné psychologické zázemí pro vytvoření jednotlivých postav, jsou všestranně vybavené, zůstávají bezradné absencí režie. Slavík nevytváří mizanscény, pokud vzniknou, tak pouze náhodně. Totéž platí i o současném využití "chóru" za závěsem proti dřívějšímu odkrytí a vyvolání nebezpečí reálným jednáním jednotlivých "částí chóru" ve vztahu ke Kirree. Dnešní představení odkrylo nedostatky inscenace - pokulhávající režii.

Jiří Pokorný

Mírka Slavíka si velmi vážím a obdivuji ho. Vždycky mě totiž něčím překvapí. Nejinak tomu bylo i včera při představení Kirree na motivy irské lidové pohádky. Tentokrát mě mile překvapil tím, že se (snad poprvé) přepočítal z vod dramatické dětské hry do vod činoherního divadla. Dokázal, alespoň pro mě, že dramatické práci lze i s dětským

souborem vytvořit regulérní inscenaci, která má slušné činoherní parametry, což je jev v oblasti dětského divadla vskutku nevdaný. A vida! Je to možné! Ale - jestliže má inscenace Kirree tekoucí ambice, pak prostě nesmí absentovat (promiňte mi to slovo) řemeslo. A to především režijní. Jestliže jsou na jevišti vytvářeny dramatické postavy, pak už nelze vystačit pouze s principy dramatické hry, kde děti jednají "za sebe". Herci se pak nemohou po jevišti pohybovat nahodile, ale jejich pohyb musí být součástí mizanscény, jež vytváří jistý význam. Dramatické situace musí být cílevědomě budovány a poentovány. Jinak to zkrátka nejde, neboť pak se inscenace "rozsype" na řadu výstupů bez vzájemného propojení, poenty unikají, tmporytmus schází. To se, bohužel, stalo. A to i přes výborné herecké výkony zejména ženské části souboru (nemohu nejmenovat L. Theimerovou v roli Kirree), přes působivou zvukovou stránku inscenace, přes nádhernou práci s atmosférou a napětím. Je to velká škoda, protože vykročeno je, dle mého, velmi správným směrem. Jsem přesvědčen, že při vzájemném propojení postupů dramatické hry a činoherního divadla může vzniknout zcela nová divadelní kvalita s vysokými cíli. A Mírek Slavík na to evidentně "má". Přejí jemu, i celému Hudradlu, na této trnité cestě hodně radosti z poznání.

Milan Schejbal

Hra starých na mladé bývá někdy legrační, někdy dojemná a smutná. Hra mladých na staré se mi zdá zbytečná. Navíc zavádějící, nepřehledná a naivní.

Chápu touhu souboru zahrát si konkrétní kus, a otce v tomto případě lze těžko vynechat.

Co s tím? Východisko je jednoduché! Využijme principy loutkového divadla. Nemám na mysli nahradit staříka maňáskem. Řešení vidím kdesi uprostřed.

Představení na mne i přes "mladé" dýchlo příjemně. Jen toho "tisíce" malých dětí, "animujících" moře, mi přišlo trochu líto.

Matěj Šefma

Zlivské Hudradlo je na dětský soubor obdivuhodně herecky - v pravém

smyslu toho slova - vybaveno. Scéna je řešena s prostou, a co do základního významu funkční, velkolepostí. Hudba je emotivně působivá. A přece ten pravý, silný zážitek, po kterém všichni toužíme, nepřichází. Proč?

Zdá se mi, že hlavní problémy leží v dramaturgii a režii. Již expozice (než se dostaneme k Glashtinovi) je neúměrně dlouhá a založená jen na vyprávění v dialozích aniž je tu svorník nějaké touhy, potřeby, usilování, cíle. A to zůstává typickým rysem celé inscenace: chybí dramatický tah za vyřešením vytyčeného problému jedním postav. Kompozice zůstává příliš epická. Proměňující se vztahy nejsou sdostatek silné mezi postavami, ani v žádné jiné rovině. Ani režie se, ke škodě věci, nepokusila vztahy sdělit či zvýraznit vytvořením mizanscény; pracuje spíš jen s plošným aranžmá na forbině. Závěrečné scéně s Glashtinem pak chybí dramatická výstavba, vyvrcholení i pointa - a co je nejhorší také sdělení smyslu celé inscenace: co je to, co přineslo vítězství, záchranu, čím si ji Kirree zasloužila?

A přece je to úctyhodný pokus. Pro odvahu k hledání ve všech složkách, nejvíc však (pokolikáté už u Mírka Slavíka?) v oblasti nových žánrů dětského divadla. A přece je to úctyhodná práce celého toho sympatického souboru.

Luděk Richter

Modrý zřasený záves napnutý prakticky přes celou zadní stěnu jeviště a zastavené hodiny podivných tvarů, zavěšené ve vzduchu, působí jakýmsi zvláštním tajemným smutkem. Je to moře, v kterém se cosi skrývá, něco může být objeveno, něco ztraceno. Ale moře může také ničit nebo působit radost. Siluety dětí za modrým závešem evokují jeho tajemnou sílu. A děti jsou připraveny tento živel ovládat. Bohužel, použití tohoto nádherného scénografického prvku je poměrně řídké. Snad je tím, že my suchozemci máme k tak veliké vodní ploše jiný vztah než mořské národy a nepříkládáme mu takovou důležitost jako ony. Zdá se, jakoby se inscenátoři zalekli možností, které jim scénografie nabídla, moře spoutali a využili k poměrně jednoduchým, byť významotvorným akcím a efektům. Možná k tomu měli důvody, ale myslím, že inscenaci tím ochudili. Moře ovlivňovalo život všech, kteří u něj žili a ti k němu měli vztah. V inscenaci jej ale postrádám. Určitá stísněnost, s kterou se pohybují postavy po jevišti, se tak zdá nezdůvodněná. Absence tohoto vztahu oslabuje závěrečný pocit štěstí z prohlédnutí. Mohlo být obohaceno i překonáním strachu z moře jako z něčeho neznámého, co v nás vyvolává úzkost. Slepá dívka se stále pohybuje v blízkosti rampy. Mohu to sice interpretovat jako strach, ale myslím, že její vztah k moři mohl být aktivnější. Překonání strachu by pak obohatilo o další rozměr závěrečné nabytí zraku.

Zora Vondráčková

KIRREE

Mírek Slavík zapomněl, že dětské divadlo vystavené na principu dramatické hry, má jiné zákonitosti, než interpretační divadlo, o němž se Mírek tentokrát pokusil. Dramatická hra je hra, interpretační divadlo je iluze.

Představení jsem viděla v Prachaticích na národní přehlídce dětského divadla. Nabízelo zajímavou konfrontaci psychologicko-realistického hereckého už dospělých dětí (nutno předeslat, že Mirkem velmi dobře vybavených) - s rovinou anti-iluzivního divadla, na které se podílely menší děti v souboru. Právě toto propojení se mi na inscenaci zdálo velice vzrušující a inspirativní.

Ale na věcejší představení, které nebylo dětskou hrou, ale divadlem, je holt nutné brát hlediska divadelní.

Jiřina Lhotská

LABYRINT

Je to zvláštní. Ta inscenace Labyrintu světa a ráje srdce je nepochybně komponovaná a strukturovaná: jsou v ní pohybové a pantomimické prvky, kastýmy a masky, hudba a světla. Prostě organizované, uspořádané, fungující představení. A přes to všechno celá ta proorganizovanost a mnohost prvků vlastně nic nesdělují. Nic neoznačuje, nemá význam pojmenovávající nějakou skutečnost. A nemá smysl, který by přispíval k tomu, aby se nějak rozvíjela či dokonce vykládala slova textu. Mohl bych možná říci, že je to prvek dekorativní, nebo jakýsi rámeček, v němž se pohybuje Poutník. Ale taky bych mohl říci, že tu není základní, co tvoří divadelní situaci: totiž schopnost herce navázat skrze akci vztah k něčemu, nebo k někomu a tím jaksi ten prvek mimo sebe určit, dát mu výklad. Abych to prostě dále moc nekomplikoval: prostě si myslím, že všechny ty prvky, o nichž jsem na začátku hovořil, nemají v pravém smyslu slova divadelní hodnotu, že jenom zdaleka a velice rozmazaně směřují ke skutečné organizovanosti a uspořádanosti divadelního systému a struktury, která cíl řád drhuje. Takže zbývá slovo. A to - budíť to přiznám - říká většina diváků s vědomím smyslu, logicky, s pochopením pro obsah, jež nese. A v závěru ta výzva k návratu ráje srdce má svou apelativnost. Což není tak nejméně.

Leč: to nic nemění na tom, že v jistých rozpácích stojím nad tím, co že to je vlastně za jevištní tvar a k čemu, že je všechna proorganizovanost a prokomponovanost, když na konec zůstávají jen slova. A nic nad to, mimo ta a vedle toho.

Jan Císář

JAK SE HRAJE MIKÁDO

Uprostřed diváků koberec, vánoční stromek, dárky v celofánu, konzervy, koňak v umělé láhvi, rádio, dálniční kužel. Prostor pro ženu a muže a, jak zanedlouho zjistíme, jejich manželskou psychoterapii. Přehrávají si svá traumata, provokují se, vymyšlejí si. Dva zoufalí osamělci toužící po dítěti, přemýšlející o sebevraždě. Je to zručně vykonstruovaná hra s efektními dialogy. Vnímáme inspiraci E. Albeem, mnohá i odvar z něho. Tušený závěr hodný dobrých kalendářových povídek - smog v ulicích dostoupil takového stupně, že další rok se budou muset manželé týrat svými terapiemi. Vše ústí v přilepený biblický epilog - moderní Adam a Eva v boschovské sněhobílé kouli věří, že lidé stvoří nový obyvatelný svět.

Dobré herecké výkony Renaty Nechutové a Josefa Hinka, úprava a režie Věry Maškové dokázaly úspěšně zvládnout úskalí konverzační hry.

Jiří Fréhar

K problematice metodických zařízení

Milan Strotzer - odborný metodik pro amatérské divadlo. Metodická práce není vidět okamžitě, je to záležitost dlouhodobá a čas do ní vložený se zúročí až ve výsledcích práce souborů. V současné době se objevil jeden hlavní problém - ztráta zájmu o vzdělání. Ti, co by se chtěli vzdělávat, jsou nyní většinou velmi zaměstnaní a nemají čas, a proto je nutné podchytnout tento zájem u mládeže kolem 15-20 let. Dlouhodobá koncepce zatím nevznikla už proto, že je třeba vycházet při plánování akcí z měnících se zájmů mládeže. Pokud se někde na nějakém semináři či dílně objeví lidé, kteří budou mít aktivní zájem o divadlo, bude dobré zvát je i na akce pořádané v dalších měsících a letech. Například s těmi, kteří nyní pracují v klubu mladých divadelníků, se počítá do příštího roku. Je také docela možné, že na některých akcích, zaměřených na mladší generaci, se bude podílet sdružení pro tvorbu dramatiky, protože jeho činnost se v této oblasti může prolínat s naší.

Během doby bychom rádi zorganizovali přehlídky, které ještě u nás nenašly své místo. Jde především o přehlídku tradičního divadla.

Pokud má kdokoli zájem dozvědět se o akcích plánovaných na nejbližší dobu, lze je najít v bulletinu d' ARTAMAn.

Labyrint světa a ráj srdce

Vino získává časem na chuti, zrající sýr na vůni a některá inscenace prostě vyčpí. Když před rokem byla na národní přehlídce uvedena inscenace Labyrintu, hovořilo se plným právem v superlativěch o uměleckém činu. Mohli někteří s kdekým nesouhlasit, nemohli popřít odvahu, způsob a konečný výsledek této v té době jistě výjimečné inscenace. Snad rok ve vývoji těchto dětí (ať mi prominou), snad klima a rok života této společnosti vůbec způsobil, že dnešní představení mne nechává klidným. Téma tak silně jako by přestalo akty na jevišti vzrušovat, mnohá silná místa jsou mechanicky interpretována a já divák sedící v hledišti zůstávám nedotčen. Pozorně sleduji, zjišťuji, že mnohé funguje, mnohé (brýle a jejich funkce) je nepřehlédlné, mnohé je jen naznačeno. Zkrátka mám pocit určité rozostřenosti. A pak i závěrečné hledání rukou ke společné cestě v nacházení může vyznít jako gesto (i když za sebe stvůří, že na přehlídce v Prachaticích v červnu 1990 tomu tak v žádném případě nebylo). Nicméně i přes tento rozpor nemohu neocenit hledání inscenátorů, ve snaze tlumočit nám téma, o kterém před rokem jako dnes bychom měli přemýšlet.

J. Pokorný

Labyrint světa a ráj srdce autorů J. A. Komenského, Josefa Mlejna a Marie Husinecké v nastudování DDS LDO ZUŠ Písek je nesporně inscenací kultivovanou po všech stránkách zvláště po stránce verbální. Její půdorys je přehledný, zvláště díky verbálnímu sdělení. Jen škoda, že základní Komenského princip výchovy a poučení O B R A Z E M, je odsunut na druhou kolej. Ale ten obraz by měl být u Komenského na P R V N Í M místě.

Jarmila Černíková

Herecká kázeň dětí byla příkladná. Pozoruhodné bylo i zaplácání, čištění z každého jejich pohybu. Nechce se mi ale věřit, že jde o úsměv profesionální. Že radost je hraná. Jestli ano, byl jsem svědkem násilí páchaného na dětech. Mám za to, že i dospělý herec, natož dítě, má na profesionální úsměv do důchodu dost času. Nejsem totiž schopen uvěřit, že děti hrané látku rozumějí. Nedovolil bych si je nikdy podceňovat. Jen se domnívám, že nejsou schopny toto téma postihnout v plném rozsahu. Pouze zprostředkovaně, úměrně schopnostem jejich chápání.

V tom případě ale, nevidím důvod, proč nehrát třeba Honzíkovu cestu - kdyby byl jedovatý. Ono dětem se dá vysvětlit cokoli. Ony to třeba velmi ukázněně a s úsměvem zahrají, ale potom si připadám jak v cirkuse na cvičených opičkách. Mýlím-li se, - omlouvám se. Dětem.

Matěj Šefrna

Pevně věřím, že právě tehle věk se svou touhou pochopit a řešit problémy

všehomíra, smrti a života a hlavně jeho smyslu, se v Komenského Labyrintu sešel s nejedním svým tématem. Škoda, že mi tak málo řekl o svém názoru na ně. Neboť to, co jsem viděl a slyšel nebyly vlastní, třebaš naivní, ale konkrétní člověčí pohledy, nýbrž abstraktní obecné představy o závislosti, nenávisti, přetvářce ..., ilustrující Komenského moraliitu: závist je, když se lidé vzájemně odstrkují, nenávist když si chtějí vyškrbat oči, přetvářka když si berou na obličej larvy čili masky. Škoda. Protože v tom okamžiku zůstávají na povrchu, a neřikají nám o sobě takřka nic. Zůstává jen lesklý povrch, vhodný pro mezinárodní festivaly, ne však pro komunikaci člověka s člověkem. Dvojnásob škoda, protože se zdá, že by jí byli schopni.

Luděk Richter

Děti, které hrají v Labyrintu světa a ráji srdce se snaží cosi pojmenovat, seznámí se s abstraktními pojmy, ke kterým si od časného dětství vytvářejí vztah. Vztah dítěte k abstraktnímu pojmu je velice proměnlivý. V inscenaci se zdá, jakoby byl neměnný, jakoby hledání smyslu hodnot bylo ukončeno, jakoby děti ve svém věku dospěly k poznání, které většinou přichází mnohem později. Zdá se mi to nerealné.

Zora Vondráčková

Jak se hraje mikádo

Zhruba ve čtyřicáté čtvrté minutě představení vypráví mužský protagonista dramatu podobností o kulhavém čapovi a sluce a mimoděk se blíží podstatě problému celé inscenace. Zkratka, symbol, či obraz jsou nám v umění prostředky, jak sdělit, co máme na srdci a přitom se vyhnout záplavě v realitě jistě nutných slov a činů. V divadelní praxi umožňují sdělit kupříkladu příběh, aniž bychom museli popisovat půlhodinové čekání hlavního hrdiny na autobus. Tvůrci textu představení to ale zřejmě uniklo, a tak jistě dobrý záměr zkoušet se dostat podstaty člověčenství a mezilidských vztahů utápí ve vodopádech řeči, které divák není schopen zpracovat a bohužel pro obě strany se pokradmu dívá na hodinky, o čemž onen předčasný potlesk na ukončení jistě svědčí. I problém hereckých výkonů vychází už z textu samotného, resp. jeho výběru. Udržet sedmdesát minut dlouhé představení ve dvou osobách je zřejmě problém i pro na ledacos zvyklé profesionály a to i u textu, kde je čeho se chytit, což rozhodně není případ hry "Jak se hraje mikádo".

Martin Fahrner

Přiznávám bez mučení: neznám ani autora ani předlohu. A tak mi zpočátku dělá potíže orientace v příběhu, na nějž ke všemu ještě jen tak tak vidím. Potom už snad vím. Je to hra, která má krátké čekání. Čekání na něco, kde jde o život. Proto by měla odhalovat v Něm i v Ní to nehlubší, z čeho jsou utvářeny jejich životy. Informaci je to přehřel, surových a krutých. Proč tedy zůstávám klidný, proč jsem za skleněnou stěnou a dokonce se po špičkách plížím nuda?

Text programu leccos napoví. Naznačených velkých témat je tu na celou divadelní sezónu. Také repliky postav tvoří přebohatý psychoanalytický materiál.

Konverzuji, hrají - jako. Vím, že jde o hru, ale něco přece nemůže zůstat jen přibližné, něco musí být doopravdy! Režisérka nabízí jednání, aby pomohla hercům překročit konverzační rozměr textu. Vede je až k expresivnímu projevu. Ale to nestačí. Situaci, v níž cítím vzájemný vztah k okamžiku, situaci, v níž jsme svědky pravdy, je málo. Jestli je ovšem doopravdy předloha. Jestli právě ta se jenom netváří. Potom by však inscenátoři mnoho šancí neměli.

Přestože jim evidentně jde o velké téma. Snad proto i onen závěr v bílé kouli. Ať už je z pera inscenátorů nebo pana Andaye, je odjinud. Poslední pokus odrazit se a letět. Jenže divadelní křídla k máni nebyla.

František Zbořík

Dost obtížné. Musíte správně a opatrně vytáhnout tyčinka různých hodnot. (provést dramaturgickou úpravu tak, aby závěrečná scéna v kouli nebudila pocit, že je z jiné hry).

Je třeba vybrat ty nejsprávnější tyčinky, ty nejhodnotnější, ale nesmíme s nimi pohnout (režijní připravit vzrušující, neopakující se mizanscény, které nebudou náhodné).

Každý pohyb skrývá nebezpečí, že se ona původní neuspokojená změť může zřítit a my budeme opět na začátku (zkáznit herecký projev obou protagonistů).

Přehrávání prázdných nenaplněných životních situací manželské dvojice mě neoslovuje. Vše zůstává za prosklenou stěnou, snad i kouli, která mi připomíná jinou hru, např. blechy.

(Volejte požit text programu ke hře).

Jiří Pokorný

Takřka celé představení jsem se ptal PROČ?

PROČ na sebe herci stále křičí? (sem tam tišší hádka může být účinnější)

PROČ soubor hru hraje? PROČ jim příliš nevěřím?

Odpovědi na toto stále se vtrající slůvko se mi dostalo až v samotném závěru, dokonce poté, co jsem začal pokrytecky tleskat, v domnění, že je všemu konec.

Bohužel, přišla pro mě příliš pozdě. Šokovala, ale nedokázala již zvrátit můj nabytý pocit zbytečnosti. Mikádo bylo pro mě detektivkou, jejíž rozuzlení přišlo až po vypnutí přijímače.

Matěj Šefrna

Text hry je vlastně "konverzačka" se silným psychorealistickým nábojem. Její zvraty a proměny jsou vskutku nečekané a zásadní. Proměny v chování obou postav probíhají ve zlomku vteřiny. Zvládnout takový úkol herecky může jen velmi, velmi dobrý herec s příslušnou psycho-realistickou výbavou. Mohou ji vůbec amatéři v takové míře mít? Nezdá se mi. Rozhodně alespoň v téhle inscenaci ji nemají. Mluví a mluví, ale kontakt s divákem nenavazují. Žena zůstává dlouho v jediné poloze nervozní "laně", aby zcela emotivně přeskočila do role rádoby cynické "vražedkyně" a o deset minut později stejným skokem do role zkušené "kokety" - vždy jen přibližně, nepřesvědčivě, nepravdivě. Muž, vyžděný vagabund, se stejně rychle změní v hluboce-lidského hlasatele lidské aktivity atd. atd. Zkrátka psycho-realistická hra potřebuje psycho-realistické herce. A taky režiséra: bezradné přehrávání se v nepříliš účelně zvolených věcech a stejně bezvýznamové překládání maticí tam a zpět, ani nic nevjadřující pohyby herců po scéně nemohou nahradit postupně herecké ztvárnování vnitřních pohnutek, prozrazovaných záměrnou významovou hereckou akcí, významotvornou mizanscénou, ani významy věcí použitých ve spojení s konkrétním jednáním postavy. Jinak se dostaví pocit nahodilosti, chaosu, ale hlavně jevištního předstírání, nepravdy. Nepravdy vzhledem k inscenátoři nastolenému žánru a stylu.

Luděk Richter

METODICKÁ ZAŘÍZENÍ

Uvedené materiály jsou neautorizovaným redakčním přepisem příspěvků dotázaných.

střípky

Připomínka
k otevřenému dementi:

uzavírám a za značku POK
POKA prohlašuji, že levý
sloupec nečíslované druhé
liché nedělní strany není mé
literární dílo, ač s obsahem
vnitřně souzním. Mohl bych se
omluvit pouze za střední a
pravý sloupec nečíslované
druhé liché nedělní strany. Za
nemístné i když jen
"pravděpodobně" nařčení
požadují od tří jmenovaných
dementi, t.j. jmenovitě od M.
Schejbal, Paed. Dr. Fr.
Zborníka a J. Lhotské,
směšnou částku 50 Kčs
(shodnou s výší navrženou
Jiřimem Merlíčkovi), protože
všechno je úplně jinak.
Bardem je Lhotská, poslední
odchází Schejbal (i když barda
po předběžné dohodě odsou-
hlasil) a Zborník si založil
zahrádku, na které vyjel
měsíček zahrádní.

POK a POKA

Juliana Jedličková,
metodická IKARUS Mělník

U nás na bývalém OKS
došlo k radikálnímu snížení
počtu lidí i dotací. Zůstalo
nás pro okres Mělník pouze
osm a stali jsme se kulturní
agenturou. Hledáme si
výdělečnou činnost jako třeba
v naší malé tiskárně, děláme
na zakázku videopořady,
zprostředkováváme různé
programy, hudební soubory a
připravujeme vlastní pořady
pro děti. Pro malá kulturní
zařízení v okrese, která ne-
mají peníze vymyslíme vlastní
soutěžní a zábavné pořady, ve
kterých vystupujeme pře-
devším sami. Organizujeme i
kursy šití atd... prostě to co
kdo z nás umí.

Chceme udělat podzimní
okresní amatérskou přehlídku
divadla, ale záleží zda se něco
v souborech urodí. Podarilo
se zorganizovat přehlídku
dětské recitace a pomáhali
jsme při národní přehlídce
dětských recitátorů. Krou-
žkům ZUC nabízíme zdarma
propagaci v naší tiskárně a
využití bohaté knihovny.
Natočíme jim i jejich pořady
na video.

A vzdělávání v divadelní
oblasti? Mám pocit, že lidé ze
souborů nemají v současné
době zájem.

Kš

Alexandr Pernica, Lidová univerzita
- regionální středisko ZUC, Městská
knihovna v Praze:

Je nás osm a máme na starosti všechny
obory ZUC v pražském regionu. A pro-
tože vznikly zájmové organizace (ADA
SCDO, STD...), rozhodli jsme se, že
budeme harmonizující, koordinující
článek, který bude působit tak, aby se akce
nepřekrývaly. Doplňujeme mezery
a pomáháme finančně podpořit a rozšířit
takové akce, které by jinak měly adresáta
jen v členských souborech zájmových
sdružení. Konkrétně.

Při schůzi ADA jsme dělali panelovou
diskusi o smyslu amatérského divadla.
Poběžili druhá dílna Z. Molika, herce
Laboratoria J. Grotowského. Plán našich
akcí vychází jako reakce na akce jed-
notlivých zájmových organizací. Podílíme
se na tradiční přehlídce, ediční čin-
nosti. Vydali jsme 1. číslo Sešitů drama-
tické výchovy, připravujeme další dvě, dále
třídílnou práci o Grotowském a K. Braun -
II. divadelní reforma.

Začínáme využívat sály Měst. knihovny
a dalších obvodních knihoven v Praze.
Společně s ADA chceme od podzimu
pravidelně zvát do sálu knihovny soubory
hrající pro děti. Uspořádali jsme
i "Dětskou žatvičku" jako přehlídku nej-
lepších dětských aktivit (hudba, recitace)
pro mateřské školy. Konala se v sále dět-
ského oddělení a spojila se s prohlídkou
knihovny. Abych nezapomněl,
připravujeme dramaturgický seminář s di-
vadelním oddělením MK "Jak číst text".

Kš

Viktor Oktábec ml.,

Divadelní skupina na Cestě, Praha

Máme Regionální středisko ZUC
a považují ho osobně za smysluplné.
Zvláště z hlediska vydávaných
odborných textů. Přípravo také
adresář pražských am. souborů, or-
ganizují přehlídku. Chci se také
zúčastnit semináře s žákem
Grotowského. Bez nich bychom
mohli existovat, ale s nimi to jde
lépe. Jenom si myslím, že musí chtít
především lidé sami.

Dr. Vít Závodský,

Brno

U nás teď vzniklo nové zařízení
KIS. Zatím je ve stádiu zrodu a mělo
by mít i metodický charakter. Ještě
vzniklo další kulturní zařízení v cent-
ru města Kabinet múz. Je to nové pů-
sobiště HaDivadla a zbytku
Ochoťnického kroužku. Smyslem je
sdružovat jednotlivé umělecké akti-
vity (divadelní představení, recitály,
besedy s básníky) a to bez rozdílu
profesionál, nebo amatér.

Miroslav Slavík,

Hudradlo Zlív

I u nás bylo zredukováno OKS.
Nese nový název ARS Centrum, ale
omezilo svoji metodickou činnost.
Původně se sice snažili zaregistrovat
co nejvíce souborů, nabízel agentůz a
propagaci. Chtěli ze souborů vytvářet
větší komponované celky. Zatím se
na mě nikdo neobrátil. Nepracují tam
špatní lidé - hodně se pořádají vý-
stavy, ale zrušily se všechny okresní
akce s postupem dál. My jsme se
kvalifikovali do kraje vlastně
"telefonicky".

Alena Petrová,

Pardon Olomouc

OKS ani PKO už neexistují.
Vzniklo, s menším počtem lidí,
Městské kulturní centrum. To se
teprve rozjíždí a i když je tam
počítáno s jedním pracovníkem, který
má v náplni práce starost o divadelní
kolektivy, zatím to není moc vidět.
Více věříme naší iniciativě zdola, pak
si myslím, že se nám vyjde vstříc.

Kš

Petr Vaněk,

DUHA Polná

Na rozdíl od jiných míst, kde Okresní
kulturní střediska byla zredukována
a fungují dál, v jihlavském okrese
bylo zrušeno. Kulturní instituce by na
okrese měla existovat, protože ama-
térští divadelníci díky svým zaměst-
náním nemají čas organizovat různé
vzdělávací akce či přehlídky. To by
měl připravovat profesionální pra-
covník. Proto jsem rád, že vznikla
ARTAMA, která poskytuje nejen in-
formace o dění, ale začala organizo-
vat i různé akce.

Marie Počesová,

Pekův Třeboň:

Maruško, dávala ti něco účast na akcích
metodických zařízení?

Díky nim jsem si vždycky uvědomovala,
že někam směřuji, že je kam jít dál.
Neměla jsi pocit, že tě někdo dirigovaly?
Ano - ale tam, kam jsem chtěla. Naučila
jsem se i nesouhlasit a vzepřít se, bylo-li to
třeba. I negativní zkušenost je dobrá -
nutí k přemýšlení.

Co chybělo?

Snad malé základy teorie dramatu.

Dělala jsem to vždy intuitivně. Teď bych
potřebovala utištění.

Je člověk rád ovlivňován?

Já do určité míry ano - když jde
o otevírání dveří.

Která dvířka bys chtěla otevírat, kdybys byla
sama metodickou?

Asi dvířka vzdělanosti, schopnosti
otevírat se a dál s tím pracovat.

Jihočeské KKS bylo zrušeno - chybí ti tenhle
typ regionální metodické péče?

V tuto chvíli to pro mě dokáže suplovat
ARTAMA. Já jsem přeci jen zkušenější
a dokážu si nějaké cesty najít, soubory
méně zkušené jsou na tom hůř.

A regionální centrum chybí i z hlediska
koordinace a organizace přehlídek v kraji.

Co ti připadá v činnosti ARTAMA nejpod-
statnější?

To, kteří lidé v ní pracují - teď zrovna
jsou to lidé, kteří tam mají být.

A co do konkrétní činnosti?

Přehlídky - Mělník, Chrudim, Prachatice,
Hronov. Nejen představení, i rozborové
semináře, dílny, vzdělávací akce.

Jak funguje spojení k amatérským divadel-
níkům?

Já dostávám informace, protože jsem se
dostala do okruhu zaznamenaných. Ale
nejsem si jistá, zda to funguje všeobecněji.

Nesmírně dobré se mi zdá, že ARTAMA
začala vydávat informační bulletin:

Vykřikník, d'ARTAMANA...

A co ti u ARTAMA chybí?

Když teď splňuje regionální centra, měla
by mít možnost suplovat je i v kon-
cepčních vzdělávacích akcích i mimo
přehlídky.

(Přal se Luděk Richter)

Mirka Císařová,
IMPULS Hradec Králové

Impuls vznikl díky lidem na referátu
kultury okresu jako nová organizace,
do které přešla i část pracovníků bý-
valé KKS s tím, že plní nejen okresní,
ale i regionální (krajskou) funkci.

Obsahově nebyla činnost v oblasti
divadla oproti býv. KKS ochuzena.
Vzdělávací koncepce včetně
přehlídek, vypracovaná ještě na KKS,
byla využita, dokonce se ještě
rozšířila. Pro příští rok se hledají fi-
nanční prostředky a z letošních rez-
erv a dalších získaných prostředků
lze předpokládat, že důležité funkce
oblasti (regionu) se podaří zachovat.
Bylo založeno Volné sdružení, které
je jakousi pojistkou, připraveným or-
ganismem, který může začít fungovat
(zatím je jeho činnost poměrně malá
- pracuje Impuls), pokud by tohle
nevyšlo.

Je nutné dořešit situaci, aby
ARTAMA nebyla osamocena. Není
možné, aby MK dotovalo ARTAMU
a přes ní národní přehlídku (např.
Hronov) a ostatní v regionech a
okresech zůstalo na vodě. I kdyby
měly být vytvořeny pobočky, buňky,
něco je nutné vybudovat. Pokud by
činnost zcela přešla na zájmové orga-
nizace - i ty musí postupně vytvořit
placený aparát, protože rozsah práce
je značný. Vždyť přehlídky jsou až
výsledkem práce. Stát se musí jasně
vyjádřit, jak chce nebo nechce kul-
turu podporovat a musí vytvořit
systém.

POK

OBCHODNÍ PARTNER
VÁŠ
pobočka Náchod
KB - Komerční banka